

поступати, щоб розвивати здоров'я, правильно і безпечно працювати і навчатися. Правила, які формулюють самі учні з допомогою вчителя, який їх лише скеровує в правильне русло, вони хочуть виконувати, бо це продовження гри. Це значно ефективніший спосіб навчання.

Розглядаючи вплив правил поведінки, вміння учня розподіляти свою працю та навчання на ефективність навчально-виховного процесу, потрібно зазначити, що таким способом ми прививаємо учням елементи самовиховання, що допоможе не лише виховати з нього добру, здорової людину, а й в подальшому дасть фундамент для діяльнісного росту та доброго фахівця своєї справи. Впровадження ігрових методик на таких предметах як безпека життєдіяльності може бути значно ширшим ніж для інших предметів. Так само може бути проведена перевірка знань, без використання паперових тестів, а в режимі реального спілкування і реальних ігрових завдань. При цьому восени і на весні можна для занять використовувати прищільний терен, що сприяє розвитку в учнів розуміння, що чергування форм праці є необхідною запорукою здоров'я і раціонального, ефективного виконання роботи.

Список використаних джерел:

1. Занько С.Ф. та ін. Гра та навчання // Москва, 1992. – 128 с.
2. Закидальська О.З бібліотеки Юнака. Ігри для Юнацтва / Закидальська Оксана // Plast Publishing, 2005. – 25 с.

Сірант Н.П.

викладач-методист,

Педагогічний коледж

Львівського національного університету

імені Івана Франка;

старший викладач,

Львівський національний університет

імені Івана Франка;

Яценко О.В.

спеціаліст вищої категорії,

старший учитель,

Середня загальноосвітня школа № 71 м. Львова

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сучасний етап розвитку суспільства вимагає від вищої школи формування в першу чергу професійної компетентності фахівців, для цього процес навчання має бути побудований на компетентнісній основі. Компетентнісний підхід – це підхід, що акцентує увагу на результатах освіти, які визнаються вагомими за межами системи освіти, висуває на перше місце не інформованість людини, а її вміння розв'язувати практичні проблеми.

Входження України у європейський та світовий соціокультурний простір, потребує змін у підготовці педагогів, а саме формування в майбутніх вчителів професійної компетентності. Професійна компетентність в педагогічній сфері розглядається як: психолого-педагогічна компетентність, педагогічна компетен-

тність, професійно-педагогічна компетентність, компетентність вчителя. Розвитку професійної компетентності вчителя присвячені роботи Л. Ващенко, Л. Коваль, А. Коломієць, О. Пометун, О. Савченко та ін.

Освітня компетентність – це здатність учня здійснювати складні культуровідповідні види діяльності. Які ж основні складові компетентності?

По-перше, знання, а не просто інформація, а швидко змінювана, різноманітна, динамічна, яку потрібно вміти знайти, перевести у досвід власної діяльності, відсіяти від непотрібної.

По-друге, уміння застосовувати це знання у відповідній ситуації, розуміння, яким способом здобути це знання, для якого знання який метод потрібний.

По-третє, адекватне оцінювання – світу, себе, свого місця в світі, конкретного знання, необхідності чи зайвості його для своєї діяльності, а також методу його здобування чи використання.

Значна увага приділяється підвищенню якості початкової освіти чка зазначена в оновленому Державному стандарті початкової загальної освіти.

Курс математики будується за такими змістовими лініями: числа, дії з числами; величини; математичні вирази, рівності, нерівності; сюжетні задачі; просторові відношення, геометричні фігури; робота з даними [1].

Сучасна функція вчителя початкових класів – не давати учням готових знань, а вчити їх здобувати, формуючи в собі наполегливість, цілеустремління, бажання і здатність вчитися самостійно, із інтересом і задоволенням. Спільна робота вчителя та учня початкової школи сьогодні являє собою не пояснення та запам'ятовування, а пошук істини, життєвих цінностей і смислів в умовах навчального діалогу, співробітництва та взаєморозуміння.

Найважливіше завдання ВНЗ – формування готовності студентів-випускників до впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, нових програм і підручників, формування математичної компетентності молодшого школяра вимагає комплексного наукового підходу та системної й виваженої роботи в умовах динамічних і кардинальних змін. Це можливо здійснити лише за умови, коли майбутній педагог сам буде активно та наполегливо вчитися, постійно підвищувати рівень своєї фахової компетентності, набувати власний практичний досвід.

Скільки б ми не говорили про нові методи й технології навчання та виховання дітей, але сучасна педагогічна наука вважає, що без вивчення та творчого впровадження педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського розбудова національної освіти неможлива.

Сьогодні багато пишуть про цінність педагогіки співробітництва, але мало хто знає, що її фундамент ще в 60-ті роки заклав В. О. Сухомлинський, зокрема своєю практичною співпрацею з дітьми.

Як зазначає Л. Коваль, у професійно-педагогічній освіті перехід на компетентнісно орієнтовану підготовку розглядається в двох аспектах.

По-перше, відбувається модернізація змісту професійної освіти, що передбачає його відбір і структурування з одночасним визначенням результативної складової освітнього процесу – набуття студентами компетентностей. Саме цей напрям переконливо розкривається в науковому доробку викладачів з різних ВНЗ України (О. Комар, Л. Коваль та ін.).

По-друге, потрібно навчити майбутніх учителів цілеспрямовано формувати в учнів ключові та предметні компетентності [2, с. 6].

Успішне навчання молодших школярів вимагає від учителя глибокого розуміння обсягу та змісту математичних понять, умінь давати означення основним поняттям, здатності правильно вибрати спосіб означення математичного поняття. Це пояснюється тим, що в початкових класах закладаються основи таких важливих понять, як число, величина, цілої низки геометричних понять, природничих об'єктів

і явищ, котрі пов'язані певними відношеннями. Усе це вимагає від учителя наполегливої роботи з формування в учнів прийомів логічного мислення. Для формування таких прийомів в учнів учитель сам має ними володіти.

У новій програмі для початкової школи з математики чітко зазначено, що навчання цього предмета має забезпечувати формування у молодших школярів ключових компетентностей, з-поміж яких головною є вміння вчитися. Відповідно до структури цього вміння з урахуванням специфіки засвоєння математичного змісту учні мають навчитися: сприймати та визначати мету навчальної діяльності; зосереджуватися на предметі діяльності; організовувати свою діяльність для досягнення суб'єктивно чи суспільно значущого результату; добирати й засвоювати потрібні знання для розв'язування навчальної задачі; використовувати здобутий досвід у конкретній навчальній або життєвій ситуації; висловлювати ціннісні ставлення щодо результату і процесу власної діяльності; усвідомлювати, аналізувати, оцінювати, коригувати результати своєї діяльності [4, с. 5].

Основними педагогічними умовами, що забезпечують готовність майбутнього вчителя до формування в учнів початкових класів математичних уявлень і понять, є такі:

- комплексне вивчення психологічних, математичних і методичних основ формування уявлень і понять;
- вивчення різних форм і методів формування математичних уявлень і понять;
- використання можливостей інтерактивних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Зважаючи на це, потрібно оптимально використовувати засоби навчання, забезпечувати доступність широкого об'єму інформації, що надається студентам в рамках навчання. Це є практично нездійсненним завданням без залучення сучасних технологій, особливо у викладанні математики. Інтерактивна дошка надає широкі можливості при викладанні будь-яких навчальних дисциплін, є одним із технічних засобів навчання. Технічні засоби навчання – пристрої і прилади, які використовуються для підвищення ефективності і якості навчання. Засоби, які розширюють і збагачують можливості для передачі інформації і знань, для уявлення, розуміння й роздуму. Ці засоби призначені допомагати нам спілкуватися. Технічні засоби створюють ефективні умови для реалізації творчого потенціалу кожного студента.

Враховуючи вікові особливості 6-ти річних дітей, ми не вчимо заучувати напам'ять терміни, а даємо їм поняття «цілого і частини» (хоча таблиця з назвами компонентів знаходиться у них перед очима).

Починаємо з предметного показу: поділимо ціле яблуко на дві частини. визначили, що ціле яблуко – це одне, а частини – багато. Якщо об'єднати ці частини, отримаємо ціле.

- Що більше за розміром: ціле чи частина? (ціле)
- Скільки може бути частин? (дві і більше)

За допомогою назв компонентів при додаванні визначили, який компонент чим може бути?

Наприклад: $4 + 2 = 6$

Число 4 – частина (перший доданок) – позначаємо рисочкою (-)

Число 2 – частина (другий доданок) – позначаємо рисочкою (-)

Число 6 – (сума) – обводимо кружечком.

ВИСНОВОК: Ціле (сума) складається із частинок (доданків).

Додавати можна тільки частини, щоб отримати ціле.

У ході реалізації компетентнісного підходу до навчання лабораторні роботи з математики набувають актуальності для розв'язування питань та завдань, які мають практичну і життєву орієнтацію.

Вважаємо, що лише компетентний учитель здатний виховати компетентного учня. Саме тому, в умовах педагогічних вузів необхідно:

- створити навчальне середовище для підготовки професійно зрілого та компетентного вчителя в питаннях методики викладання математики у початкових класах;
- озброїти студентів основами творчого підходу до навчання дітей молодшого шкільного віку математики;
- розкрити сучасні тенденції розвитку початкової школи на основі аналізу Базового компонента дошкільної освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти, програм з математики для 1–4 класів.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/newstmp/2011/20_04/12/.
2. Коваль Л.В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи : технологічна складова : монографія / Л.В. Коваль. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 375 с.
3. Овчарук О.В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.
4. Савченко О. Компетентнісна спрямованість нових програм для початкової школи. – / О. Савченко. // Початкова школа. – № 8. – 2012. – С. 5.

Фединяк Н.М.

студент,

Науковий керівник: **Мачинська Н.І.**

*доктор педагогічних наук, доцент,
Львівський національний університет
імені Івана Франка*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПОЗИТИВНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ

Незалежно від того, коли саме дитина пішла до школи, змінюється її соціальний статус. У колишнього малюка з'являється нова соціальна роль «учень». Цю подію можна вважати народженням соціального «Я» дитини. Внаслідок зміни зовнішньої позиції, змінюється самосвідомість особистості першокласника, відбувається переоцінка цінностей. Те, що мало значення раніше, стає другорядним, а те, що має відношення до навчання, стає більш цінним.

Процес адаптації дитини в школі є складним і фізично, і психологічно.

Психічну адаптацію можна визначити як процес встановлення оптимальної відповідності особистості і навколишнього середовища в ході здійснення властивої людині діяльності, який (процес) дозволяє індивідууму задовольняти актуальні потреби і реалізовувати пов'язані з ними значимі цілі, забезпечуючи в той же час відповідність максимальної діяльності, людини, її поведінки, вимог середовища.

Фізичну адаптацію визначають як фізіологічний процес, або реакцію в поведінці організму, яка розвинулась за деякий проміжок часу в процесі еволюції